

Afdeling Hengelo
p/a Beursstraat 10-6, 7551 HV Hengelo ov

De Raddraaier

Fietsersbond
Hengelo
juni 2015

Colofon

De Raddraaier

Jaaruitgave met nieuws van de Fietsersbond, afdeling Hengelo

Redactieadres en contactadres afdeling Hengelo

Hengelo@fietsersbond.nl

www.fietsersbond.nl/hengelo

Victor Schmidt, Beursstraat 10-6, 7551 HV Hengelo ov

De afdeling Hengelo omvat de gemeenten Hengelo, Borne, Oldenzaal en Hof van Twente

Landelijk adres

info@fietsersbond.nl

www.fietsersbond.nl

postbus 2828

3500 GV Utrecht

Telefoon: 030 – 291 8171

(onder andere voor aan/afmelden als lid en adreswijzigingen)

Doelstelling Fietsersbond

De Fietsersbond komt op voor de belangen van fietsers in Nederland en zet zich in voor meer, betere en veiligere mogelijkheden om te fietsen, zowel recreatief als utilitair.

Actieve leden van de Fietsersbond in Hengelo

- Jan Evers, Levantstraat 33, 7559 CG Hengelo
074 – 278 0784, j.l.evers@planet.nl
- Melis Jan Gilde, Parijsstraat 53, 7559 KP Hengelo
06 – 446 58 069, gilde@hetnet.nl
- William van den Heuvel, Woolderbeekweg 9, 7553 BZ Hengelo
074 – 242 0860, williamvandenheuvel@gmail.com
- Victor Schmidt, Beursstraat 10-6, 7551 HV Hengelo
074 – 349 1893, victor.schmidt@kpnplanet.nl
- Marten Wassink, Brouwerij 92, 7553 RB Hengelo
074 – 278 1616, marten.wassink@home.nl

Terugblik op het jaar (mei 2014 – mei 2015)

Alweer een jaar verder, en er is echt zéér veel te melden geweest op fietsgebied in de gemeente Hengelo. De Kerngroep van de Fietzersbond in Hengelo heeft een flink aantal grotere en kleinere punten voor de fietser actief belicht vanuit een fietsoptiek en opgepakt met de wegbeheerder(s). De meest in het oog springende worden hier kort besproken.

In het afgelopen jaar hebben onder ander de herinrichtingsplannen voor de Deurningerstraat, Enschedesestraat, Torenlaan en de West-Tangent (Oelerweg - Geerdinksweg - Weideweg) ter inspraak voorgelegen. We hebben elk van deze plannen in onze maandelijks overleg besproken, inloopavonden bezocht en/of een formele inspraakreactie ingediend.

Op de Deurningerstraat was helaas een dodelijk fietsongeluk te betreuren van de scholiere Yasmine. Dit voorval heeft de planontwikkeling over de herinrichting van de straat in een flinke stroomversnelling gebracht, met meer aandacht voor de fietser. De Deurningerstraat wordt voorzien van vrijliggende fietspaden. Parkeren kan alleen nog maar aan één zijde van de straat. Knelpunt is de loop van het fietspad bij het tankstation voor de fietsenzaak (!) van Zwiep. Wij ondersteunen het voorstel van de buurtbewoners om de pompen dichterbij de straat te plaatsen en het fietspad achter de pompen langs te leiden. In onze inspraakreactie hebben we tevens gevraagd om de aparte afslag op de rotonde (vanuit Deurningerstraat richting Sloetsweg) te verwijderen. Zwaar verkeer kan dan een extra rondje maken om de afslag te kunnen nemen en voor fietsers is het veiliger. Ook hebben we wederom gevraagd om het niet aanbrengen van oplopende randen als scheiding tussen fiets- en voetpad; dit voorkomt onnodige valpartijen.

In onze inspraak op de herinrichting van de Enschedestraat hebben we aangedrongen op een rotonde op de kruising met de Wolter ten Catestraat en een middengeleider ter hoogte van de Grundellaan/Waarbekenweg ("muizentunnel"). De rotonde gaat niet door in verband met de buslijn over de Enschedesestraat. De middengeleider komt er alleen voor oversteek vanuit het zuiden. We hebben succesvol gepleit voor handhaven van gelijktijdig

vierrichtingen groen voor fietsers op de kruising met de Wolter ten Catestraat. Ons pleidooi om geen oplopende randen aan te leggen tussen fiets- en voetpad heeft het niet gehaald. De gemeente wenst deze randen als bescherming voor de voetganger. Wij zijn bang voor valpartijen, en de landelijke ongevalsstatistieken ondersteunen ons daarbij

Op de tekeningen voor de herinrichting van de Weideweg constateerden we dat de fietspaden in de nieuwe situatie 40 cm smaller worden dan in de oude situatie: 2 meter in plaats van 2,40 meter. 2 meter is volgens landelijke richtlijnen het minimum voor belangrijke fietsroutes. Navraag bij de gemeente heeft nog geen antwoord opgeleverd. Net als bij andere onderdelen van de West-Tangent zien we weer

oplopende randen tussen fiets- en voetpad. Daar hebben we eerder al bezwaar tegen aangetekend, opnieuw zonder resultaat. De nevenstaande foto geeft een indruk van de richel waarvoor Hengelo in alle nieuwe situaties voor zal gaan kiezen.

Op de Torenlaan is er afgelopen jaar een ook fietser omgekomen na aanrijding door een auto. Ook hier is dat de trigger geweest om versneld plannen te ontwikkelen voor het fietsveiliger maken van deze weg. De gemeente heeft drie varianten voorgelegd: een knip in de weg (60 k€), snelheidremmende maatregelen (100 k€) en een vrijliggend fietspad (400 k€). Geen volwaardig fietspad, maar lopend over een schouwpad langs de naast de Torenlaan lopende waterloop. Wij hebben (met SP en GroenLinks) gepleit voor een knip in de weg. Veruit de goedkoopste, en volgens ons ook de veiligste, oplossing. De gemeenteraad heeft onlangs echter besloten tot snelheidremmende maatregelen, met monitoring van de effecten. Bij onvoldoende effecten komt dan eventueel het vrijliggende fietspad weer in beeld.

De Kerngroep heeft via partijen in Provinciale Staten gevraagd om witte randbelijning van vrijliggende fietspaden langs provinciale wegen in het buitengebied. In het donker en bij natheid is de donkere fietspadberm niet of nauwelijks te zien, zeker niet bij verblindende koplampen van tegemoetkomende auto's. Provinciale Staten heeft daarom een motie aangenomen waarin de

Provincie wordt opgeroepen om bij onderhoud van fietspaden waar nodig kantmarkering aan te brengen.

In november hebben we een fietsparkeeronderzoek gehouden onder bezoekers van het centrum van Hengelo. Belangrijkste conclusies: bezoekers parkeren in meerderheid hun fiets bij voorkeur in de omgeving van hun eerste bestemming. Meestal nemen ze de fiets dan niet mee naar vervolgbestemmingen. Stallingsmogelijkheden in het kernwinkelgebied hebben te weinig capaciteit. Er is ontevredenheid over het ontbreken van stallingsmogelijkheden in de vorm van bijvoorbeeld fietsklemmen. Ons rapport hebben we naar de gemeente en politieke partijen gestuurd en is door hen met waardering ontvangen. Het rapport is uitgebreid aan de orde gesteld in dagblad Tubantia. De gemeente gebruikt het rapport bij verdere uitwerking van fietsparkeerbeleid.

De Fietsersbond heeft een brief naar de gemeenteraadsfracties gestuurd waarin we ons ongenoegen over het verwijderen van fietsklemmen uitspreken. De afgelopen jaren zijn diverse keren fietsklemmen verwijderd zonder enig overleg met de Fietsersbond. De gemeente heeft herhaaldelijk beloofd dat klemmen teruggeplaatst gaan worden. Deze brief heeft goede aandacht van de pers gekregen, en heeft geleid tot vragen aan het college. Fietsparkeren krijgt uitgebreid aandacht in de nieuw op te stellen fietsnota (zie onder). Wat ons betreft zijn geschilderde opstelvakken alleen niet voldoende voor goede fietsparkeervoorzieningen. Fietsers moeten de mogelijkheid blijven houden om hun bezit te beschermen, en hiertoe bieden nietjes naar onze mening de meest publieksvriendelijk oplossing.

De gemeente werkt aan een nieuwe fietsnota Actieplan Fietsen. De Fietsersbond wordt hier nauw bij betrokken. De kunst gaat worden om de fietser te zien als klant; Bikenomics - het thema voor de Fietsstad Verkiezing van 2016. Een uitgebreider verhaal hierover leest u verderop in deze tekst.

We voeren regelmatig overleg met de gemeente Hengelo. We bezoeken inspraakbijeenkomsten en hebben vaak contact met de verkeerskundige ambtenaar voor fietszaken: Jelle Schilstra. Ook spreken we meestal één keer per jaar met de verantwoordelijke wethouder. Momenteel is dat Jan Bron van de PvdA. Daarbij is de Kerngroep uiteraard niet verantwoordelijk voor het uiteindelijke resultaat. We denken graag mee, maar willen onze handen vrij houden.

Als u een actuele indruk wilt krijgen van de zaken waar we ons mee bezig houden, bekijk dan onze website: www.fietsersbond.nl/hengelo. Hier worden regelmatig nieuwe berichten geplaatst.

Een kritische en constructieve betrokkenheid van de Fietsersbond bij de invulling en uitvoering van het gemeentelijk fietsbeleid blijft belangrijk!

Jan Evers

Actieplan Fietsen Hengelo (2015-2018)

Al in een vroeg stadium kreeg de Kerngroep te horen dat het college van B&W opdracht had gegeven voor het schrijven van een Actieplan voor de Fiets in Hengelo. In de voorbereiding hebben we meerdere keren met de betrokken ambtenaren overleg gevoerd en zijn er veel gegevens onderling uitgewisseld. Deze constructieve manier van samenwerken heeft ertoe geleid dat we in vrij korte tijd, een naar onze mening vrij compleet beeld hebben kunnen schetsen van wat er de komende jaren in Hengelo nog kan worden opgepakt als het gaat om fietsbeleid.

Daarnaast blijft de Kerngroep er op hopen dat Hengelo ooit nog eens wil gaan voor een nominatie voor Fietsstad van het Jaar. In relatie tot bijvoorbeeld de keuzes die voor de F35 gemaakt moeten worden, zou het onderwerp Bikenomics erg goed passen, en willen we Hengelo bij deze alsnog hierop attent maken, ookal is de officiële inschrijf termijn hiervoor als verstreken. Wij gaan het samen regelen!

In het nieuwe Actieplan zijn gelukkig veel van onze commentaren terug te lezen. Daarmee is het echt een actieplan geworden met het denken en doen van de fietser als uitgangspunt, met als doel

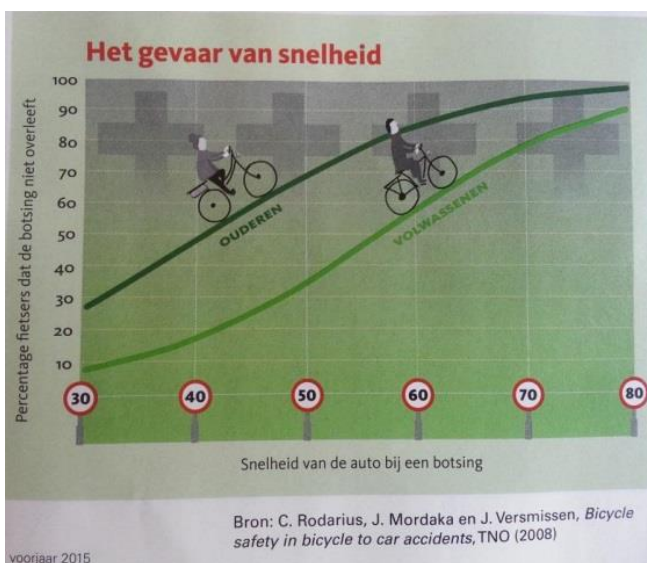
om de fiets-statistieken een zelfde gunstige trend te gaan laten vertonen als die voor het autoverkeer.

Een toenemende factor van aandacht vormt daarbij de gemiddelde snelheidstoename van de fietsers, door de opkomst van E-bikes en andere doorontwikkelingen van mobiliteitsvormen die

leiden tot een toename van het aantal mede gebruikers van de bestaande fietspaden en infrastructuur. Deze nieuwe fietspadgebruikers brengen vaak ook een hogere botsingsimpuls mee, en dat werkt onveiligheid over het algemeen in de hand. Wel lezen we in het Actieplan dat het fietsgedrag, en vooral dat van jongeren, erg negatief in beeld wordt gebracht. De Fietzersbond is van mening dat fietsgedrag in alle gevallen positiever is dan gebruik van gemotoriseerd verkeer. Het gebruik van bijvoorbeeld de moderne media zal inderdaad een grote uitdaging gaan vormen, maar tot dusverre heeft er bij ons weten nog nooit een dodelijk ongeval

plaatsgevonden enkel en alleen als gevolg van een twitterende fietser. Verder zal het minimaliseren en zo nodig saneren van bestaande obstakels op en langs fietsroutes een blijvend aandachtspunt gaan vormen.

Fietsongevallen met objecten, geparkeerde auto's en dieren zijn als volgt verdeeld:

- stoeprand 36%
- paaltjes 18%
- geparkeerde auto's 11%
- bomen/palen 10%
- dieren 9%
- overige obstakels/voorwerpen 16%

Richtlijnen van CROW gelden ook bij onze gemeente als ontwerp uitgangspunt. Dat Hengelo daarbij de absoluut minimale breedte van 2 meter gebruikt voor alle hoofdfietsroutes, vinden wij van de Kerngroep in dat opzicht geen krachtig signaal, want CROW schrijft in drukke situaties minimaal 2,5 meter voor. De oude betegelde en als shared-space uitgevoerde routes waren allemaal 7-8 tegels breed, wat overeenkomt met 2,4 schuw vrije breedte van het fietspad. Dus tel uit de winst voor de fiets.

EENRICHTINGSVERKEER		TWEERICHTINGSVERKEER	
maximaal 10% bromfietsen			
Spitsuurintensiteit in 1 richting	Breedte fietspad (m)	spitsuurintensiteit in 2 richtingen	breedte fietspad (m)
0 – 150	1.50	0 – 50	2.00
150 – 750	2.50	50 – 150	2.50
> 750	3.50	> 150	3.50
minimaal 10% bromfietsen			
0 – 75	2.00	0 – 50	2.00
75 – 375	3.00	50 – 100	3.00
> 375	4.00	> 100	4.00

Bron: Crow, Tekenen voor de fiets (eigen interpretatie)

Voor wat betreft de F35 missen we nog de visie op hoe je in de toekomst als fiets-forens snel door het stadscentrum van Hengelo moet geraken. De grote uitdaging gaat worden hoe de fietsers de centrumringwegen moeten gaan kruisen zonder 2 minuten stil te hoeven staan voor een stoplicht. De Kerngroep zou willen pleiten voor een duurzame oplossing die uitgaat van uitbreiding en groei van het langzaam verkeer, en daarbij pleiten voor het toepassen van fietsvriendelijke rotondes en/of ovondes. Kijken we daarbij naar de Enschedesestraat, dan zou hier prima de zelfde (ruim opgezette) rotonde kunnen passen als welke er bij de

Deuringerstraat is gekozen, getuige het onderstaande plaatje, dank aan Google.

Maar ook de Bornse ovonde willen we graag als voorbeeld noemen (zie ook het zoekplaatje verderop in deze uitgave). En wij kijken natuurlijk ook graag naar Zwolle; de Fietsstad van 2014. Hier zijn het de fietsvriendelijke rotondes die er het verschil hebben gemaakt.

En tot slot vragen we ons af wat de gemeente precies bedoelt met het fietsluw maken van het zogenaamde “winkelachtje”. We gaan het allemaal voor u in de gaten houden, maar alle hulp en ideeën daarbij zijn en blijven van harte welkom!

Melis Jan Gilde.

De Fietsschool

Als onderdeel van de landelijke Fietsersbond is de Fietsschool al weer enkele jaren het instituut dat zowel scholieren van de groepen 6 t/m 8, als senioren, als nieuwe Nederlanders fiets en E-bike cursussen op locatie verzorgt met als doel om hen te leren veilig en plezierig te leren fietsen.

Uiteraard kunnen in het bijzonder Nederlandse kinderen eigenlijk vanaf 4 -6 jaar wel fietsen en daar zijn ze meestal ook zelf van overtuigd. De bijdrage van een fietsdocent van de fietsschool is dan ook hen mede voor te bereiden op het verkeersexamen of VVN diploma. Wij doen dit middels een powerpoint-presentatie waarin verkeerstheorie een belangrijk onderdeel is, en ook worden, op een speelse manier middels filmpjes, diverse situaties gesimuleerd en zodoende worden de deelnemers tot nadenken aangezet. Ook laten wij zien waaraan een veilige fiets moet voldoen en gaan tijdens een lesdag de fietsen keuren waarbij de kinderen zelf de rol van keurmeester krijgen. Vervolgens wordt meestal op het schoolplein een parcours uitgezet waarbij dan

enige behendigheidsoefeningen en praktijk situaties worden geoefend.

Ook kan de leerkracht er voor kiezen om ter plaatse een route te rijden met de groep bijvoorbeeld naar de school die voor het vervolgonderwijs wordt gekozen. De fietsdocenten kunnen de leerlingen wijzen op zaken waarmee ze rekening kunnen en moeten houden. De lesdag wordt afgesloten met de uitreiking van een certificaat waarmee velen dan trots naar huis gaan.

Voor senioren organiseert de Fietsschool E-bike trainingen met veel praktische informatie en oefendagen. Deze worden vaak gevolgd door senioren die van fietsen houden en zich op deze manier goedkoop en gezond

willen voortbewegen. Dit soort dagen wordt vaak georganiseerd in samenwerking met regionale welzijnsorganisaties en/of verkeersveiligheidsclubs zoals ROVO en VVN.

Op deze dagen wordt dieper ingegaan op de verschillen in techniek waarmee de E-bikes van dit moment zijn uitgerust. Er is dan ook meestal een fietsenleverancier aanwezig die proefritten mogelijk maakt om verschillen te ervaren tussen voorwiel-motor, midden-motor of achterwiel-motor. Ook wordt er aandacht geschonken aan gehoor en zicht en hiervoor zijn dan een audicien en optometrist aanwezig.

De lessen aan nieuwe Nederlanders worden vaak via welzijnsorganisaties gegeven, hiervoor worden vaak vrouwelijke fietsdocenten ingezet om hen e.e.a. bij te brengen.

Al met al een erg dankbare taak waaraan ik als vrijwilliger van de Fietzersbond werkgroep Hengelo erg veel voldoening ontleen.

Marten Wassink.

fietsersbond.nl/fietsschool en vvn.nl
fietsersschool@fietsersbond.nl Tel. 030-2918171

Fietsparkeren in het centrum

Op toptijden, zaterdagmiddag en uitgaansavonden, bezoeken veel mensen per fiets de binnenstad. De geparkeerde fietsen bieden

geen fraaie aanblik. Middenstanders vrezen voor de bereikbaarheid van hun winkel en een deel er van ziet de geparkeerde fiets het liefst helemaal uit het stadsbeeld verdwijnen of op zijn minst uit wat als het kernwinkelgebied wordt beschouwd.

Kenmerk van het fietsparkeerprobleem is dat niet duidelijk is welke oorzaken het

heeft. Zijn er te weinig stallingsmogelijkheden in de binnenstad? Zijn de stallingsmogelijkheden op de verkeerde plaats? Zijn fietsers te weinig bereid om hun fiets elders te stallen dan waar ze zijn moeten? Voor alle oorzaken zijn wel aanwijzingen te vinden. Om meer inzicht te verschaffen in oorzaken en gevolgen hebben we een onderzoek gedaan onder bezoekers van de Hengelose binnenstad op een zaterdagmiddag in augustus vorig jaar. Doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in het fietsparkeergedrag van binnenstadbezoekers.

Gewapend met klembord en turf- en vragenlijsten trokken de leden van de kerngroep rond half twee de binnenstad in om op strategische plaatsen fietsparkeerders kort te vragen naar hun parkeermotieven. In een uur tijd hadden we al tientallen fietsers benaderd en om informatie gevraagd. Aan het einde van de middag stond de teller op 120. We vroegen ze telkens het volgende:

- Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?
- Wat is uw leeftijd?
- Welke locatie in de binnenstad gaat u als eerste bezoeken?
- Gaat u ook nog andere locaties in de binnenstad bezoeken?
- Zo ja, laat u uw fiets hier dan staan?
- Hoe tevreden bent u over deze stallingsvoorziening?

Dit leverde ons een schat aan gegevens die we hebben verwerkt in tabellen en grafieken, die op hun beurt in een kort en bondig onderzoeksrapport staan. U kunt dit rapport aantreffen op onze website.

De resultaten van ons onderzoek wijken niet veel af

van wat andere onderzoeken over fietsparkeermotieven melden. Dichtbij willen parkeren, zeker niet op een onlogische plek gezien de herkomst van de bezoeker en de Enschedesestraat fungeert de facto als vaste stallingsplek.

We hebben ons rapport aan de wethouder van Verkeer en aan alle fracties in de gemeenteraad aangeboden. Ook TC Tubantia heeft een artikel gewijd aan ons onderzoek. In het algemeen is er waardering voor het onderzoek als zodanig. Maar wat gaat er verder gebeuren? Fietsparkeren in het centrum is een van de

hoofdthema's van het gemeentelijke Actieplan Fietsen, die begin volgende maand in de gemeenteraad besproken wordt. Daarin worden verschillende stallingsvormen genoemd. De binnenstadondernemers pleiten voor een fietsvrij 'winkelachtje' in het kernwinkelgebied. Wij betwijfelen of dat haalbaar is. Een van gemeenteraadsfracties opperde de mogelijkheid het fietsparkeren meer te concentreren en gebruik te maken van 'stallingsnietjes'. Vinden we een sympathieke gedachte. Wij denken dat een hybride oplossing voor het fietsparkeren in de binnenstad soelaas kan bieden: hier een technologisch getinte oplossing, daar uitbreiding van stallingsvakken en wat verder uit het kernwinkelgebied hoogwaardige stallingsmogelijkheden, zoals dat nu in parkeergarage De Beurs het geval is.

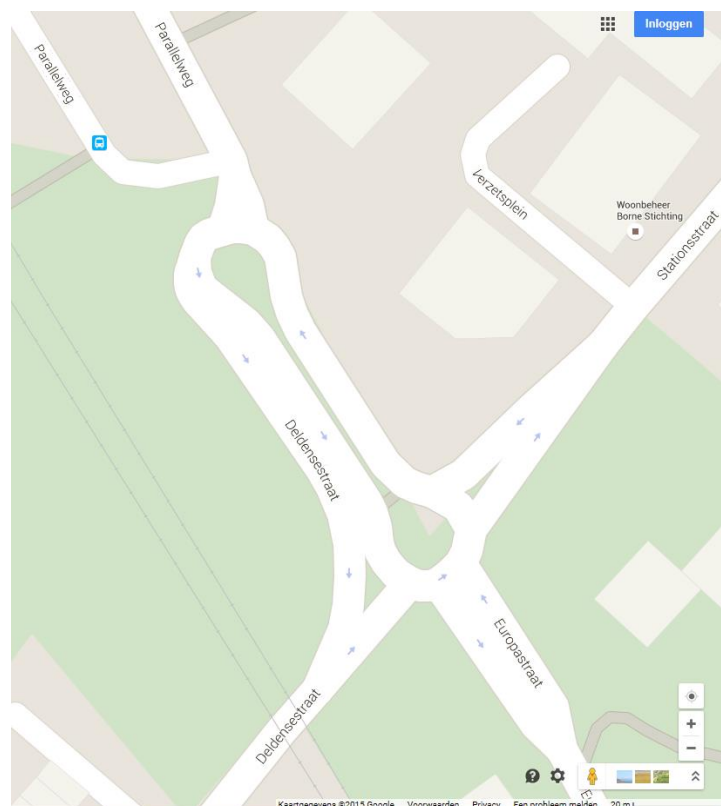

Wat tenslotte onze ergernis oproept, is dat ondanks goede plannen en voornemers er stilaan stallingsmogelijkheden uit de binnenstad verdwijnen. Niemand weet precies wie daar verantwoordelijk voor is, er is verontwaardiging, niet in de laatste plaats bij ons, maar per saldo zien we de fietsklemmen niet meer terug. Wij vinden dat

een slechte zaak en hebben onze ergernis over wederom een onvoorziene en onbestemde verwijdering van enkele fietsklemmen kenbaar gemaakt bij raadsfracties en de lokale pers.

Victor Schmidt.

Zoekplaatje F35 Mitchamplain: wat past waar?

Stuur je oplossing / idee aan ons op, of kom het vertellen op de Ledenavond 2015.

Knelpuntenformulier Fietsersbond Hengelo

Beursstraat 10-6
7551 HV Hengelo

Aangemeld op datum:
Naam:
Adres:
Plaats:
Telefoon:
E-mail:

Weg(vak) of kruising:
.....

Knelpunt of probleem:

- Te lang wachten bij verkeerslicht
 - Drukke straat oversteken
 - Onoverzichtelijke kruising
 - Te hard rijdende auto's
 - Te weinig ruimte voor de fiets
 - Slecht wegdek
 - Te weinig stallingsmogelijkheden
 - Slechte fietsklemmen
 - Anders, namelijk
-
.....

Ruimte voor foto, tekening of situatieschets (neem gerust een extra blaadje)

U kunt knelpunten ook aanmelden via onze website
www.fietsersbond.nl/hengelo of www.fietsersbond.nl/meldpunt.

Oproep: Ledenavond

De kerngroep organiseert in oktober 2015 weer de jaarlijkse ledenavond. Op deze avond kunt u als lid vernemen wat wij als kerngroep doen en laten, uw mening hierover geven en fietsaandachtspunten aan de orde stellen.

Als u belangstelling heeft de ledenavond bij te wonen, verzoeken we u uiterlijk 15 september a.s. een e-mailbericht te sturen aan Hengelo@fietsersbond.nl. In dit bericht kunt u suggesties doen voor onderwerpen. Naar aanleiding daarvan ontvangt u een uitnodiging met precieze aanvangstijd en locatie.